

facinus, lege, quod te legisse non ambigo. Invenies Dathan & Abiron hiatu terre devoratos, ceterosq; omnes, qui eis consenserant, igne de medio eorum existente consumptos. Illud ergo scelus, ad exemplum devitandi, Dominus Deus presenti supplicio denotavit, ut, cum talibus patientissimè parcat,* quali ultimo iudicio reservet, ostenderet. Neque enim reprehendimus rationes vestras, si eo tempore, quo vesana potentia furere jactabatur Optatus, [cum ejus accusator esset totius Africæ gemitus, congemiscentibus vobis; si tamen talis es, qualem te prædicat fama, quod, scit Deus, me & credere & velle: Non ergo reprehendimus, si eo tempore,] ne multos secum excommunicatus traheret, & communionem vestram schismatis furore præcideret, eum excommunicare noluitis. Sed hoc ipsum est, quod vos arguit in iudicio Dei, frater Emerite, quòd, cum videretis, tam magnum malum esse, dividi partem Donati, ut Optatus potius in communiōne tolerandus existimaretur, quàm illud admitteretur, permanetis in eo malo, quod in dividenda Ecclesia Christi à vestris majoribus perpetratum est. Hic fortasse respondendi angustia tentabis defendere Optatum. Noli, frater, noli: obsecro: non te decet, & si aliquem alium fortè deceat; si tamen quicquam decet malos; Emeritum certè non decet defendere Optatum. Sed fortasse nec accusare? Ita sit sanè. Utere voce medià, & dic: Unusquisq; sarcinam suam portat. Tu quis es, qui iudicas servum alienum? Si ergo ad testimonium totius Africæ, imò verò terrarum omnium, quaquaversum Gildonis fama fervebat, [simul enim & ille notus erat:] non ausi estis unquam de Optato iudicare, ne temere de incognitis iudicaretis; nos tandem possumus aut debemus de iis, qui ante nos vixerunt, ad vestrum tantummodo testimonium temerariam de incognitis ferre sententiam; ut parum sit, quòd vos ignota criminamini; nisi & nos ignota iudicemus? Non enim Optatum; etiam si fortè falsa periclitatur invidia; sed te defendis, cum dicis: Ignoro, qualis iste fuerit. Quanto magis ergo, quales fuerint Afri, quos ignotiores arguis, Orientalis orbis ignorat? à quibus tamen ecclesiis quarum nomina habes in libris & recitas, nefarià dissensione disjungeris. Si Tamugadensem episcopum vestrum famosissimum & pessimè diffamatum, non dico, Cæsariensis, sed Sitifensis collega ejus ejusdemque temporis ignorabat; quomodo Traditores Afros, quicumque illi fuerint, ecclesia Corinthiorum, Ephesiorum, Colossensium, Philippenfium, Thessalonicensium, Antiochenorum, Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, cæterarumque orbis partium ab Apostolis in Christo ædificatarum, aut nòsse potuit, aut damnari à vobis meruit; quia non potuit? Et tamen eis non communicatis, & dicitis, non esse Christianos, & eos rebaptizare conamini? Quid dicam? Quid que-

Num 16,
30, 47.

* Al. quale
ultimum
iudicium
reservet.

Ad Gal. 6,

5.
Ad Rom.
14, 4.